

Kompetanse om landbruk og teknologi er viktig for å nå målene om ei grønnere fremtid

---

Høgskole/universitet

- Studier innen bioteknologi, landbruk og landbruksteknikk ved Høgskolen Innlandet (HINN) sliter med dårlig driftsøkonomi og står i fare for å bli lagt ned, flyttet eller endret til noe som er mindre relevant for næringa.
- HINN har vedtatt ny fakultetsstruktur som bygger opp under en satsing på bioøkonomi gjennom et nytt *Fakultet for miljø-, landbruks- og biovitenskap*. Utfordringen er at både bioteknologistudiet (-4 mill.) og landbruksstudiet (-2 mill.) er underfinansiert.
- Landbruksstudiene ved HINN er til dels unike både i Norge og Norden. Om lag 50% av de som søker seg til høyere landbruksfaglig utdanning i Norge har campus Blæstad ved HINN som førstevalg. Studentene her er attraktive i arbeidsmarkedet; 75% av studentene har jobb før de er ferdig med utdanningen¹. Studietilbudet er med andre ord viktig for landbruket ikke bare regionalt, men også nasjonalt.
- Primærproduksjonen i landbruket (jordbruk og skogbruk) er utgangspunktet for bioøkonomien² og grønn konkurransekraft³. Begge disse begrepene har sine tilhørende strategier der man i det store og det hele er omforent om målene.
- I sitt fremlegg av statsbudsjettet sa Siv Jensen at «Denne regjeringen ønsker satsing på utdanning, digitalisering og teknologiutvikling». Landbruket er en kompetanseintensiv næring, og HINN har et landbruksfaglig miljø som jobber med nettopp dette.
- Næringa trenger gode fagfolk som produsenter, rådgivere og forskere. Alt dette krever kompetanse på høyt nivå i alle ledd. Skal Norge satse på bærekraftig bioøkonomi må vi også legge til rette med rammebetingelser for å bygge kompetanse innen landbruk og realfag (agronomi, bioteknologi og teknikk) på høgskole- og universitetsnivå.
- De landbruksrelaterte studiene ved HINN utgjør cirka 1% av den totale omsetningen til høgskolen, men er utrolig viktige for næringa. Vi ser at driftsøkonomien gjør at høgskolen har store utfordringer med å bære kostnadene ved drift og utvikling av studiene.
- **Vi ber komiteen om at det blir gjort en gjennomgang av finansieringskategoriene for å bedre reflektere kostnadene til landbruk og teknologi.**

---

¹ Høgskolens egne tall fra Kandidatundersøkelsen 2014

² «Kjente ressurser – uante muligheter» Regjeringens bioøkonomistrategi.

https://www.regjeringen.no/contentassets/32160cf211df4d3c8f3ab794f885d5be/nfd_bioekonomi_strategi_u.pdf

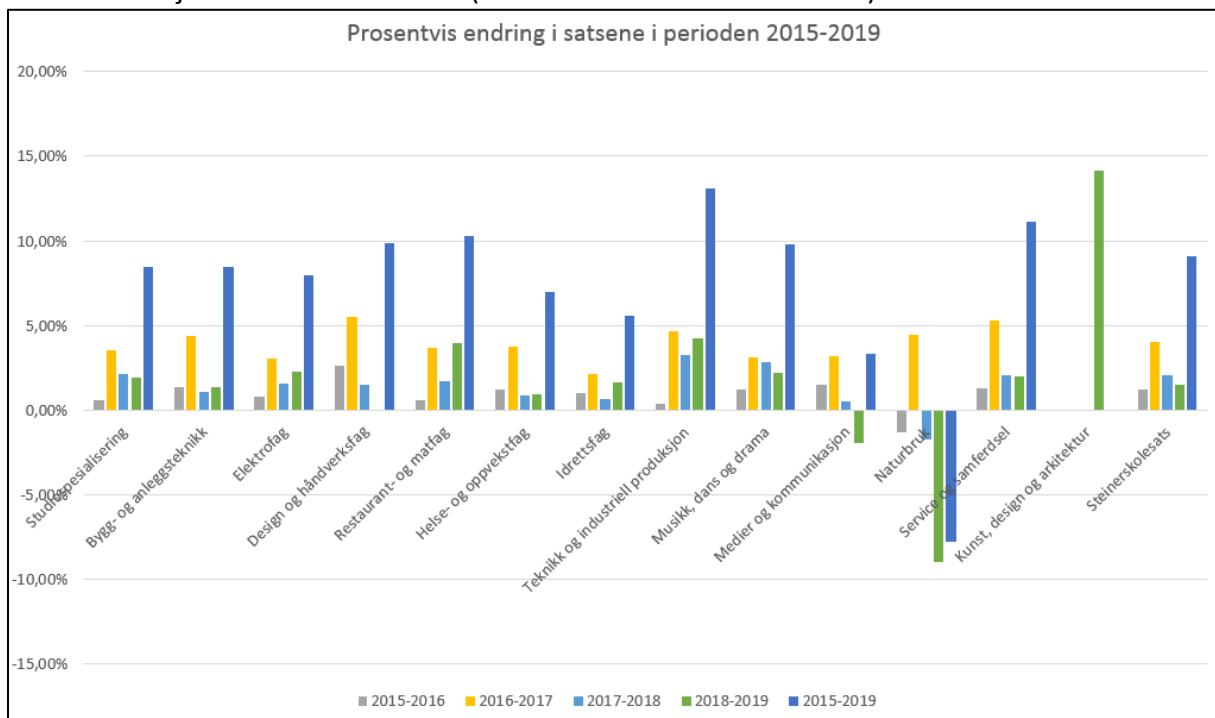
³ «Bedre vekst, lavere utslipp» Regjeringens strategi for grønn konkurransekraft

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4a98ed15ec264d0e938863448ebf7ba8/t-1562b.pdf>

Naturbruk

- I årets tilskuddsberegning for frittstående videregående skoler får utdanningsprogram for naturbruk en reduksjon på 9% i tilskuddssatsen (s. 125 i prop.)
- Vi må tilbake til 2012 for å se lavere satser. Siden 2012 har prisutvikling for utdanning økt med ca. 15%.
- I overkant av 20% av alle elever på vg1 naturbruk går på frittstående skoler.
  - Dette er blant annet skoler som Gjennestad i Vestfold, Val i Trøndelag, Tomb i Østfold, Øya i Trøndelag, Lyngdal i Vest-Agder, Bygland i Aust-Agder, og Vinterlandbruksskolene på Jæren og i Ryfylket.
- Tilskuddssatsene regnes ut på bakgrunn av KOSTRA, og det er følgelig kun beregningstekniske grunner til at satsene svinger.
- En fremstilling av endringen i satsene per studieprogram viser den utfordrende situasjonen til disse skolene (tall fra UDIR sin statistikkbank):

- Proposisjonen fra KD foreslår å gjennomgå tilskuddsmodellen for å forhindre slike store utslag i fremtiden.
- **Vi støtter denne gjennomgangen, men mange friskoler vil ha store problemer med å vente minst et år på endringer på dette området. Vi ber komiteen om å videreføre fjorårets sats eller at et gjennomsnitt av satsene for de tre siste år legges til grunn som beregningsgrunnlag frem til man har funnet en ny måte å beregne tilskuddssatsene på.**
- Bevillingen til frittstående skoler en overslagsbevilling, men med fjorårets elevtall vil en videreføring av fjorårets sats vil ha en kostnad på om lag 13,6 mill. kroner.
- Inkluderer man en økning på 2,5% i lønns- og prisvekst gir ca. 17,5 mill. kroner.

Vedlegg 1

Finansieringskategoriene for høyere utdanning:

Kategori	Utdanning
Kategori A	Profesjonsutdanningane i medisin og odontologi, veterinærutdanning, kunstakademiet (NTNU), film- og fjernsynsutdanning (HiL) og scenografi og skodespel (HiØ).
Kategori B	Femårige masterprogram i arkitektur og industridesign, utøvande kunst- og musikk-utdanningar på lågare og høgre grads nivå, grunnutdanning i produktdesign, grunn- utdanning i animasjon, profesjonsutdanning i psykologi og farmasi, grunnutdanning i ortopediingeniør.
Kategori C	Realfag, teknologi, fiskerifag og kunst på høgre grads nivå , faglærerutdanning i musikk, dans og drama.
Kategori D	Humanistiske, samfunns- og idrettsvitenskaplege fag på høgre grads nivå, femårige masterprogram i teknologi, bibliotek, økonomi og administrasjon på høgre grads nivå. Grunnutdanning i fysioterapi, mensendieck, bioingeniør, ergoterapi, radiografi, audiografi, døvetolk, reseptar, tannteknikk, tannpleie, fotojournalist, jordmor, stråle- terapi, ABIOK-utdanningar (vidareutdanning i anesthesi-, barne-, intensiv-, operasjons- og kreftsjukepleie). Visuell kommunikasjon, tekniske mediefag (film og fjernsynproduksjon, grunnskolelærerutdanning, faglærerutdanning i kunst- og handverksfag, allmennlærerutdanning med fordjuping i musikk, femårig integrert lærarutdanning, års- studium i praktisk-pedagogisk utdanning.
Kategori E	Sjukepleiar-, vernepleiar-, barnevernspedagog-, barnehagelærer-, yrkesfaglærer, journalist-, ingeniør- og dyrepleiarutdanning. Profesjonsstudiet i juss, faglærerutdanning i praktisk-estetiske fag og faglærerutdanning i kroppsøving. Teknologisk og maritim utdanning, realfag, idrettsfag, friluftsfag, kunstfag, landbruksfag, skogfag, husdyrfag og fiskerifag på lågare grads nivå . Vidareutdanning i helsesøster, psykisk helse og teiknspråk.
Kategori F	Humanistiske og samfunnsvitenskaplege fag på lågare grads nivå, økonomi og administrasjon på lågare grads nivå, revisor-, sosionom- og bibliotekarutdanning, reiseliv og ex. phil.